

JERUSALEM ABANDONADA: LAMENTACIONS DELS SEGLES XVI I XVII HISPÀNICS

TOMÁS LUIS DE VICTORIA
(Àvila 1548 – Madrid 1611)

Lamentació II de Dijous Sant:

VAU. ET EGRESSUS EST, A 4

Lamentació III de Dijous Sant:

IOD. MANUM SUAM, A 6

Lamentació III de Dissabte Sant:

INCIPIT ORATIO IEREMIAE. RECORDARE, DOMINE, A 8

Clam de l'ànima I:

VERSA EST IN LUCTUM, A 6

MANUEL CARDOSO
(Fronteira, Portugal 1566 – Lisboa, 1650)

Lamentació II de Dijous Sant:

VAU. ET EGRESSUS EST, A 6

Clam de l'ànima II:

SITIVIT ANIMA MEA, A 6

ALONSO LOBO
(Osuna 1555 – Sevilla 1617)

Lamentació I de Dissabte Sant:

**DE LAMENTATIONE IEREMIAE PROPHETAE. HETH. MISERICORDIAE
DOMINI, A 6**

Clam de l'ànima III:

VERSA EST IN LUCTUM, A 6

PEDRO RUIMONTE
(Zaragoza 1565 – 1627)

Lamentació I de Dissabte Sant:

HETH. MISERICORDIAE DOMINI, A 6

Lamentació III de Dissabte Sant:

INCIPIT ORATIO IEREMIAE. RECORDARE, DOMINE, A 8

Clam de l'ànima IV:

DE PROFUNDIS / SUSTINUIT ANIMA MEA (SEGONA PART), A 7

La durada aproximada del concert és de 75 minuts

FONTS DE LES LAMENTACIONS:

Tomás Luis de Victoria, *Officium Hebdomadae Sanctae*, Roma, Basae, 1585

Manuel Cardoso, *Livro de varios motetes, officio da semana santa e outras cousas*, Lisboa, Pedro Craesbeck, 1648

Alonso Lobo, *Lectio I in Officio Tenebrarum* (E-Sc, secc. X, Libro de polifonía 14]

Pedro Ruimonte, *Lamentaciones Hieremiae Prophetae* (E-ALB)

LA GRANDE CHAPELLE:

Barbora Kabtkova, soprano

Axelle Bernage, soprano

Gabriel Díaz Cuesta, contratenor

David Sagastume, contratenor

Ferran Mitjans, tenor

Tore Denys, tenor

Ulfried Staber, baix-baríton

Marc Busnel, baix-baríton

ALBERT RECASENS, DIRECCIÓ

COMENTARI

per **Sergi Zauner**

El llibre de les Lamentacions, atribuït a Jeremies dins l'Antic Testament, recull un testimoni de la destrucció que l'any 587 aC va patir Jerusalem a les mans de tropes invasores. Es tracta d'un testimoni mil·lenari, però el seu missatge transcendeix el temps històric: és el plor que sorgeix de la desolació i l'abatiment que, ahir com avui, resulten de l'odi i la guerra. La tradició cristiana va vincular les Lamentacions a la commemoració del sacrifici de Crist i, fins al segle passat, es cantaven en l'Ofici de Tenebres els tres darrers dies de la Setmana Santa. Les va situar, així, en un lloc preeminent del calendari i de l'imaginari col·lectiu; un exercici reeixit de sincretisme que, amb el temps, es va traduir en una rica pràctica musical. En època medieval, les Lamentacions ja rebien una atenció especial per part de cantors i músics. Vers el 1600, compondre i dirigir Lamentacions formava part de les obligacions habituals de qualsevol mestre de capella. Albert Recasens i la Grande Chapelle ens proposen traslladar-nos a aquells anys i explorar, a través d'obres de polifonistes destacats, la lectura musical que el Segle d'Or hispànic va fer de la colpidora veu del profeta.

Tomás Luis de Victoria (†1611), Alonso Lobo (†1617), Pedro de Ruimonte (†1627) i Manuel Cardoso (†1650) van seguir trajectòries professionals diferents, però tots van ocupar càrrecs en importants centres eclesiàstics i cortesans. Per tant, sabem que en vida van ser molt apreciats. Avui recordarem fins a quin punt la seva destresa desafia el pas del temps, fins a quin punt la seva sensibilitat encara és capaç de commoure'ns. Les Lamentacions dels quatre autors, si bé cadascuna amb la seva empremta personal, parlen un llenguatge comú, el d'aquell *stile antico* forjat al segle xvi que en terres hispàniques va continuar sent un component sonor habitual de la litúrgia durant tota la centúria següent. Tanmateix, coincideixen a reproduir trets idiosincràtics del gènere, que són deutors de la font d'on provenen els textos (és el cas de la curiosa presència de les lletres de l'alfabet hebreu) o bé de la funció litúrgica del gènere. En aquesta ocasió, el plany del profeta es veurà deslliurat d'aquesta funció. La Grande Chapelle ens interpretarà una selecció de Lamentacions feta amb criteris artístics, que a més alternarà amb obres alienes a la Setmana Santa, música dels mateixos compositors però escrita per a la litúrgia de difunts. Amb aquests 'clams de l'ànima', s'unirà a la veu de Jeremies el record simbòlic de la mort, i s'evocarà així el vessant més punyent del seu testimoni.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO